

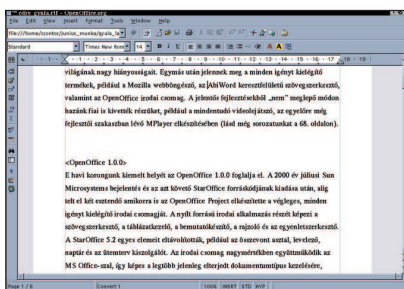

Programvadászat

Talán túlzás nélkül állíthatom, hogy történelmi jelentőségű események szemtanúivá válhatunk. A nyílt forrású fejlesztések eredményeképpen minden igényt kielégítő, a Microsoft monopolhelyzetét megdönteni látszó, de mindenféleképpen jól használható választási lehetőséget kínáló programok jelennek meg a piacon. Miközben a fél világ a jelenlegi antitröszt per útján történő megdöntésére törekszik, addig a nyílt forrású fejlesztések nem is kicsiny hatékony közössége sorra készíti el több rendszeren is jól használható alkalmazásait. A jelenlegi fejlesztések lezárásával pótolták a Linux és a Unix világának nagy hiányosságait. Egymás után jelennek meg a minden igényt kielégítő termékek, például a Mozilla webböngésző, az AbiWord keresztfelületű szövegszerkesztő, valamint az OpenOffice.org irodai csomag. A jelentős fejlesztésekből „nem” meglepő módon hazánk fiai is kivették részüket, például a mindentudó videolejátszóéból, és az egyelőre még fejlesztői szakaszban lévő MPlayer elkészítésében is tevékenykedtek (lásd még sorozatunkat a 68. oldalon).

OpenOffice.org 1.0.0

E havi korongunk kiemelt helyét az OpenOffice.org 1.0.0 foglalja el. A 2000 év júliusi Sun Microsystems bejelentés és

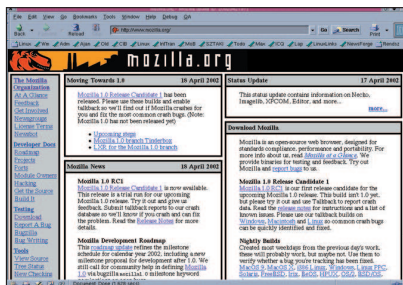

az azt követő StarOffice forráskódjának kiadása után alig telt el két esztendő, amikor is az OpenOffice.org Project elkészítette végleges, minden igényt kielégítő irodai csomagját. A nyílt forrású irodai alkalmazás részét szövegszerkesztő, táblázatkezelő, bemutatókészítő, rajzoló és egyenletszerkesztő képezi. A StarOffice 5.2 egyes elemeit eltávolították, például az összevont asztalt, a levelezőt, a naptárt és az ütemterv-kiszol-

gálót. Az irodai csomag nagymértékben együttműködik az MS Office-szal, így képes a legtöbb jelenleg elterjedt dokumentumtípus kezelésére, például a Microsoft Word 95/97/2000-esekére, az Excel 5.0/95/97/2000-esekére és a PowerPoint 97/2000-esekére is. A GPL felhasználási szerződésnek köszönhetően mind az otthoni, mind az irodai felhasználók tetszőleges számú számítógépen és teljesen ingyen használhatják. A program Linux, Solaris és Microsoft Windows 9x/NT/2000 operációs rendszereken futtatható. Az 1.0.0 változátszámmal rendelkező OpenOffice.org újdonságokat nem, viszont számos hibajavítást tartalmaz. CD-mellékletünkre a magyar helyesírás-ellenőrzővel (Myspell hu_HU 0.8) együtt kerül fel, mely, igaz, még nem teljes, azonban több kellemes meglepetést is tartogat a StarOffice 5.2-ről vagy a bármely más irodai alkalmazásról átállni kívánóknak. A helyesírás-ellenőrzőben végrehajtott hibajavításoknak köszönhetően szemtelenül gyors, míg a szótár tartalma rendkívül fejlett lett. Az ellenőrzés teljességét az OpenOffice.org biztosítja, mely a 641D változattól kezdve az összetett szavak írását is helyesen kezeli. A fent említett hibajavítások és újdonságok eredményeképpen az OpenOffice.org 1.0.0. irodai csomag és a hozzá tartozó Myspell helyesírás-ellenőrző telepítése minden felhasználó számára ajánlott.

Mozilla 1.0 RC1

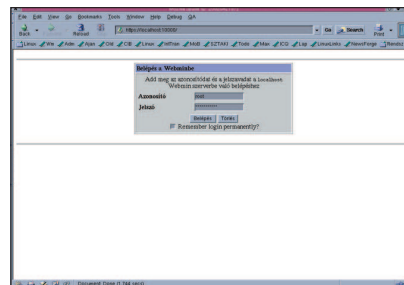
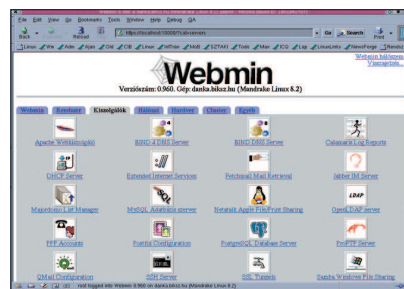
Négyéves fejlesztés végeredményeként megjelent a Mozilla 1.0 Release Candidate változata. A Mozilla nyilvános forrású fejlesztői közössége az 1988-ban közzétett Netscape-forráskód alapján jött létre. A Mozilla Organization jelenleg az utolsó simításokat végzi a 1.0-s Release Candidate-változatot, mely a Mozilla.org oldaláról kipróbálás és

véleményezés céljából letölthető. Annak ellenére, hogy a webböngésző kódját lezárták, több figyelemreméltó újdonsággal is találkozhatunk. A *Mozilla Composer* eszköz újdonsága a *Publis Settings*, amely lehetővé teszi a szerkesztett HTML-dokumentum egyetlen gombnyomással történő mentését a webhely megfelelő könyvtárába. Helyet kapott a *Download Manager*, mely a *Tools* menüpontból érhető el. A betűkezelés újdonsága a beállítható legkisebb betűméret, így többé nem kell mikroméretű betűtípusokkal találkozunk a böngészés során. A fejlesztés jelenlegi állása szerint előreláthatólag még a Mozilla 1.1 július végi megjelenése előtt kiadásra kerül az 1.1 alfa- és a próbaváltozat. A böngésző a korongunk megtalálható tar.gz és rpm-csomagok segítségével telepíthető.

Webmin

A Webmin kiválóan alkalmas a rendszer-gazdai teendők ellátására. Kiemelkedő sajátossága, hogy a Linuxszal még csak most ismerkedők számára is könnyen használható, emellett jól áttekinthető képet kapunk rendszerünkről és annak állapotáról. A háttérben futó Linuxot képes a maga nagyméretű és üzembiztos mivoltában megjeleníteni. A támogatott operációs rendszerek között szerepel a Red Hat, a Caldera, a SuSE, a Mand-

© Kiskapu Kft. Minden jog fenntartva

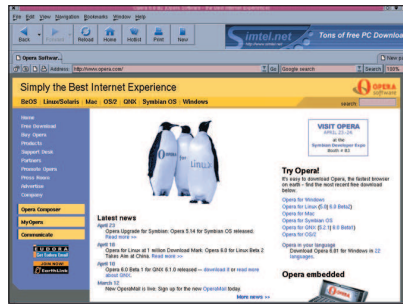
rake, a MSC Linux-, a Unix-változatok és a Solaris. Telepítése rendkívül egyszerű, akár az rpm, akár a tar.gz formátumot választjuk. Az első indítás a bármely böngészőnek megadott URL <https://localhost:10000/> segítségével történik. A **Webmin beállítása** menüpont alatt változtathatunk az elérési címen, a kapucímen, valamint korlátozhatjuk azokat az IP-címeket, amelyekről engedélyezzük a Webminhez történő kapcsolódást. Használandó nyelvként érdemes a magyart választani, mivel csaknem a teljes kezelőfelület és a modulok is honosítva lettek. Ezután következhet rendszerünk beállítása, amit a **Rendszer**, a **Kiszolgálók**, a **Hálózat** és a **Hardver** menüpontok alatt végezhetünk el.

X-CD-Roast

Az X-CD-Roast az egyszerű CD-írást teszi lehetővé Linux alatt. Több parancsoros programot, mint a cdrecord és az mkisofs egyesíti egy jól kidolgozott grafikus felhasználói felület alatt. További előnye a CD-írók **Burn-Proof** támogatása, amely a feldolgozandó adatfolyam megszakadásából eredő hibás CD-k írását akadályozza meg. Ezenkívül a cdrecord egy belsőmemória-átmeneti tárral (FIFO) is rendelkezik, melynek méretét célszerű a CD-író átmeneti

táránál jóval nagyobbra állítani. Támogatja a **DAO** (tökéletes másolatot készít az eredeti CD-ről) és a **TAO** (a CD-t sávonként másolja 2 másodperces szünet közbeiktatásával), valamint a **TAO zero pregap** (sávonkénti másolás szünet nélkül) írási módokat. Képes olvasni a nyers-CD-k tulajdonságait, például a befogadóképességét, az ajánlott és a legmagasabb írási sebességét. Teljes körű CD-RW-támogatással rendelkezik, az írás mellett törölhető az egész CD vagy csak a tartalomjegyzék, egy sáv adatai, az egész sáv és az utolsó session adatai is. A fájlokat képes röptében vagy a sokal biztonságosabb lemeznyomat (ISO) előállítás után felírni. Támogatja az ISO 9660 (DOS), a Rock Ridge (Unix) és a Joliet (Windows) fájlrendszert. A segít-

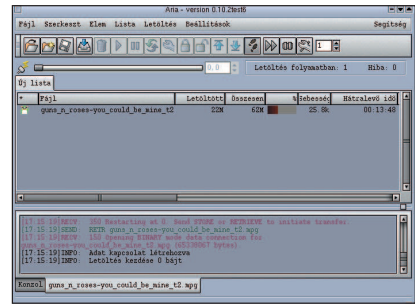
ségével ezenkívül rendszerindításra alkalmas korongot (bootimage) hozhatunk létre, míg a több menüben írhatóra (multisession) készített lemezek írását bármikor folytathatjuk.

Opera

Elérhető az Opera 6.0 Linux második próbaváltozata. A böngésző szemléletmást gyorsabb lett, és a betűkezelés újdonságaként beállítható a legkisebb betűméret nagysága. A rengeteg hibajavításnak köszönhetően sokat javult a dokumentumkezelése, illetve a bővítmények támogatása. A jelenlegi változatban javítottak az ázsiai és a kínai nyelvek támogatottságán, így a végleges linuxos változattal remélhetőleg mind az ázsiai, mind a kínai weboldalak tökéletesen megjeleníthetőek lesznek. Az Opera 5 linuxos változatát eddig több mint egymillió alkalommal töltötték le, azonban az új nyelvi támogatással a norvég cég nem kis piac meghódítását vette célba, ami valószínűleg népszerűségének ugrásszerű növekedéséhez fog vezetni.

Apache 2.0.35

Megjelent a népszerű Apache Web Server régóta várt második nemzedékbeli, üzembiztos 2.0.35-ös változata. Az Apache Project által fejlesztett és karbantartott HTTP-kiszolgáló igen sokrétű, szabad forrású és ingyenes alkalmazás. A webkiszolgáló megjelenését a 2000 év végére tervezték, de az első próbaváltozata csak 2001 áprilisában jelent meg. Az új változat egy teljesen új program-szerkezet alapján lett fejlesztve, amely

bizonyos helyzetekben lehetővé teszi a nagyobb teljesítmény elérését. A feladatok kiszolgálására ezentúl több lehetőség is a rendelkezésünkre áll: a végrehajtási szál (thread), amelynek kisebb az erőforrásigénye, és az eddig is alkalmazott folyamat- (process) kezelés. Beállítását több grafikus felülettel rendelkező eszközzel is elvégezhetjük. Választhatunk a **Comanche**, a **Mohawk**, a **Linuxconf** és a **Webmin** beállítóalkalmazások közül.

Aria

Már Linuxhoz is egyre több és jól használható letöltéskiszolgáló programot készítenek. A legújabb fejlesztések eredményeképpen megjelent az Aria 0.10-es alkalmazás. Az igencsak alacsony változatszám senkit ne tévesszen meg – a program tud annyit, sőt többet is, amit divatos külsővel rendelkező társai. A program ismeri a HTTP-, a HTTPS- és az FTP-protokollokat. Képes proxykiszolgálóhoz kapcsolódni akár a felhasználónév és a jelszó megadásával, és párhuzamos letöltésekre és a megszakadt letöltések folytatására is alkalmas. Magyar nyelvi támogatással ugyancsak rendelkezik, így saját rendszerünk LANG beállításai alapján dönthetjük el, hogy magyar, illetve angol nyelven társalognjon-e. A letöltéskiszolgálótól nem megszokott, de a program tudását rendkívül hasznos kiegészítéssel látták el. Szerencsére egyre több kiszolgálón teszik lehetővé a letöltött anyag ellenőrzését a **CRC** vagy az **MD5** fájl segítségével. Az Aria ennek az ellenőrző számsornak a segítségével önműködően ellenőrizni tudja a letöltött anyagot, és képes jelezni azt is, ha letöltés közben megsérült. A program támogatja a húzd és dobd (Drag 'n Drop) módszert, így a letöltésre szánt fájl egyszerűen csak be kell dobnia az erre a célra kialakított kosárba.

Dankaházi István

(danka@linuxvilag.hu) a Linuxvilág munkatársa. Szabadidejében szívesen úszik és kerékpározik.